Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Як переслідують напасті,
В кулак зібрати волю треба.
Єдина втіха у нещасті:
Є ще нещасніші за тебе.

Віталій ІВАЩЕНКО

51 (519)
18 грудня
2014 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

МАЙДАН СПИТАЄ

Живу з відчуттям, що мене обманули. І так почуваюся не лише я. Суспільна зневіра у владі буквально зашкалює. Дискусії на тему бюджету, який поховає примарні надії бодай на якесь поліпшення життя, можна почути на вулиці, в під'їзді, у громадському транспорті. Власне, люди діляться враженнями від почутого від експертів, бо ж, зрозуміло, проекту бюджету ніхто не бачив. Експерти ж стверджують, що державний кошторис на наступний рік – труна для наших надій на «покращення вже завтра».

Не буде. І це зрозуміло, бо ж з причини наших соціальних бід починається кожний випуск новин. Війна, себто, за твердженнями влади – антитерористична операція, яка триває десятий місяць і в якій втратили життя тисячі наших громадян, а Президент, який обіцяв завершити її за якийсь тиждень-два після його обрання, навіть не спроможеться визнати справжню війну війною. Хоч постійно обіцяє перемир'я, якого і близько не видно.

Обіцяв, як кажуть, в народі, «горидоли» і прем'єр А. Яценюк. Та, як показала його перша каденція, все, що робилося, було недолуге, жодна вимога Майдану не виконана, а всі проблеми вирішувались за рахунок і без того бідних людей – постійним підвищенням цін на все. А знецінення гривні вдвоє зробило нас ще біднішими. І все це подається як переможні реляції.

Були сподівання на новообраний парламент, насамперед – на приплив до нього нових сил – учасників бойових дій на сході, громадських активістів, журналістів. Та видається, що молох українського політикуму всіх перемелює на фарш, з якого можна випекти що завгодно. Скажімо, де ухвалення закону про скасування депутатської недоторканності, який мав би бути першим як візитівка нової Ради і нової політики? Де новий закон про вибори, конституційну, судову, правоохоронну, податкову, пенсійну... реформи?..

Нас переконують, що найголовніше зараз – бюджет. Так-то-так, але є така народна приказка: куй залізо, поки гаряче. Отож народні обранці мають працювати, якщо треба, і без вихідних, а канікул і поготів. Натомість парламент працює, як мокре горить: зберуться під куполом на годинку-дві, погуторять про се та про те... і розійдуться на кілька днів. Нібито для роботи в комітетах. Хоч, пригадаймо, кожна політична сила, яка йшла в парламент, клялася виборцям, що підготувала десятки, а то й сотні, так потрібних законопроектів. Де ж вони?.. А в ЗМІ з'явилася інформація, що чимало депутатів у цей час війни і народних злигоднів преспокійно відпочивають на теплих берегах морів і океанів. Потомилися «бідолахи» від переживань за долю народу.

До слова, щодо бюджету на 2015 рік. Як стверджує лідер ВО «Свобода» Олег Тягнибок, Уряд планує зменшити його дефіцит за рахунок бідного люду, заморозивши всі соціальні програми. І не пропонує жодних кроків для виведення українських капіталів з офшорів, підвищення рентної плати за надра, які нещадно експлуатують олігархи. Не запропоновано заходів з підтримки малого і середнього бізнесу... Словом, жодних ноу-хау насамперед у покращенні, чи бодай зупиненні зубожіння народу. А загалом – у виконанні наказів Майдану, який, зрештою, і делеґував нинішній владі повноваження. І їй варто постійно пам'ятати, що Майдан живе, він нуртує у кожному з нас. І врешті може дуже скоро спитати звіту.

Богдан ВІВЧАР

КОНФЕРЕНЦІЇ

У ПЕРЕЛОМНИЙ ЧАС

Відбулася звітно-виборна конференція Івано-Франківського обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

Перед її початком делеґати, які зібрались у НД «Просвіта», виконали гімн України. Разом з отцями Борисом і Михайлом вони помолились за кращу долю українського народу та виголосили молитву за український народ. Після благословення священиків присутні вшанували хвилиною мовчання просвітян, які у міжзвітний період відійшли у засвіти, і героїв, полеглих на Майдані та у війні з Росією.

Зі звітною доповіддю **«Просвіта: роки творення і поступу» про діяльність за 2010–2014 роки виступив голова обласного об'єднання Степан Волковецький** (доповідь надрукована у минулому числі «Галицької Просвіти»).

Із важливою подією в житті просвітян краю, а також із 146-ою річницею матірної «Просвіти» присутніх привітав перший заступник голови обласної ради **Олександр Левицький.** Він наголосив, що, шануючи свої традиції, ми повинні виховувати відповідальне ставлення і до минулого, і до сьогодення, і до майбутнього. Промовець засвідчив підтримку обласною радою Програми «Просвіта XXI століття: 2013–2016 роки», подякував за створення Музею народної шани Тараса Шевченка, за всі добрі справи з утвердження Української держави.

О. Левицький наголосив, що «Просвіта» чи не єдина громадська організація, яка звітує за використання коштів бюджетної підтримки своєї діяльності. Він закликав бути прикладом у житті насамперед для своїх дітей, внуків, залучаючи їх до всіх просвітянських акцій. А вони хай кличуть із собою друзів, близьких, однодумців. І таким чином ширшатиме і міцнітиме українська родина.

Заступник голови обласного об'єднання, заслужений лікар України **Євген Романишин** зосередив увагу делеґатів на відновленні лекторства як просвітництва нашого люду. Попри засилля телезомбування населення, краяни потребують живого слова авторитетних, шанованих, фахових людей. Він окреслив проблему алкоголізації народу, засилля реклами горілки, пива, різних енерґетичних напоїв, визначивши причинно-наслідковий зв'язок: алкоголізація – захворюваність – лікування. Антинародна система діє на шкоду нації: нас споюють за великі гроші, а потім продають ліки хворим за ще більші гроші. Цю систему потрібно ламати. Промовець назвав жахливу цифру: захворюваність на аутизм за останні сім років збільшилась у триста разів. Ось лише один результат алкоголізації.

Депутат обласної ради **Дмитро Захарук** нагадав, що «Просвіта» свого часу виховала ОУН і УПА, а у часі постання незалежності давала своїм посланцям мандати депутатів рад усіх рівнів. А нинішній час їй потрібно зосередитись на ідеологічній роботі, реалізації програми «Нова українська родина», сприяти розвитку малого й середнього бізнесу, згадавши давнє гасло «Свій до свого – по своє».

Голова Коломийського РМО Василь Глаголюк, виокремив діяльність просвітян у рік 200-річчя нашого Пророка Тараса Шевченка. Зокрема, на проведенні Шевченківських читань, зустрічей із лауреатами Шевченківських премій. Говорив він і про патріотичне виховання, мобілізацію зусиль просвітянської громади на всіляку підтримку тих, хто воює на сході, відстоюючи незалежність і державність України. Зокрема, і про зв'язки з просвітянами з Луганська, підтримку свого побратима – голови ЛОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Володимира Семистяги...

А голова «Молодої Просвіти» Бурштина **Віталій Грицюк** поділився досвідом залучення молодих до просвітянських справ і запропонував наступного літа провести спільне просвітянське таборування.

Один з ініціаторів створення ГО «Народне ополчення Прикарпаття» **Геннадій Марченко** наголосив, що з багатьох справ, якими займається «Просвіта», нині вона має зосередитись на патріотичному і військовому вихованні, тісно співпрацюючи зі Спілкою офіцерів України. І показником цієї роботи має стати участь просвітян у діяльності Народного ополчення.

Завдання, які має вирішувати обласне об'єднання, чітко окреслені в Ухвалі (друкується в сьогоднішньому числі «ГП»).

Ухвалено звернення та оголошено заяви.

Перед виборами керівника обласного об'єднання В. Глаголюк оголосив звернення Центрального Правління ВУТ «Просвіта», в якому його керівник Павло Мовчан висловив подяку просвітянам Прикарпаття за працю в ім'я України, за те, що виховали патріотичну молодь, яка разом з іншими виборювала європейське майбутнє на майданах, а нині обороняє територіальну цілісність України. Він висловив упевненість, що «Просвіта» була і залишається в авангарді боротьби за українську Україну.

Центральне Правління Всеукраїнського товариства порекомендувало на посаду голови ІФ ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка відомого державного і громадського діяча Степана Волковецького. Цю пропозицію підтримали делеґати, представники громадських організацій – колективних членів «Просвіти» – СОУ, ВОВ та інші. Головою Івано-Франківського обласного об'єднання «Просвіти» обрано Степана Волковецького.

Обрано Раду і Правління.

Заступниками обрано Дмитра Захарука та Євгена Романишина. Відповідальним секретарем затверджений Михайло Січка.

Обрано Контрольно-ревізійну комісію.

Ухвалено рішення про створення почесної відзнаки – медалі обласного об'єднання.

Розглянуто інші питання діяльності обласної «Просвіти».

У роботі конференції взяли участь голови облдержадміністрації **Ігор Пасічняк,** проректори Івано-Франківських університетів, які відповідають за виховну роботу, ПНУ – професор **Василь Марчук,** ІФНТУНГу – **Олег Мандрик,** медичного – **Ігор Ванжура,** керівники громадських організацій.

Богдан ВІВЧАР

ШАНОВНІ КРАЯНИ!
ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!
Триває передплата
на газету
«ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».
Передплатний індекс – 91083.
ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):
на місяць – 4,30 грн., на півроку – 25,80 грн., на рік – 51,60 грн.

НАШІ СВЯТА

ЧУДЕСНІ ІСТОРІЇ

Їх дуже багато. Та, очевидно, неможливо всі перелічити. Мова про історії заступництва й небесну поміч св. Миколая Чудотворця. За святе життя і діла милосердя на ньому повною мірою сповнилися слова царя Давида, який запевнив, що пам'ять про праведника буде вічна.

Святитель Миколай, як і всі святі, не прагнув і не шукав для себе слави. Всім своїм життям і, особливо, архієрейським служінням, він здобував і підносив славу й хвалу тільки Творцеві, якого любив понад усе. А заради цілковитого сповнення заповіді любові до ближніх як добрий пастир св. Миколай щиро вболівав, переживав і допомагав потребуючим. Як єпископ, як духовний батько, згідно з євангельською наукою, був слугою своїм підлеглим духовним дітям.

Можна сміливо й правдиво сказати, що святитель Миколай – це втілений образ самого Христа. Не припускаючи навіть думки про славу від людей для себе, він здобув її від Господа. Всевишній, як виголошує св. Давид, «прославляється у своїх святих». І за це з великої любові Він вділяє і їм цю славу, як це велично й урочисто засвідчує псалмоспівець: «Хвала всім святим Його... Хай торжествують праведні у славі... Ликуйте, праведні у Господі: правим належить похвала».

Отож як за земного життя, так і після смерті, всі святі допомагають заради слави Божої, закликають всіх жити в злагоді й любові, вірити, надіятися, молитися і дякувати за все Господеві.

А ось до теми дві цікаві історії, які описала монахиня Марія.

В однієї пані був дуже гарний сад, в якому росли різні сорти яблук. Щовечора перед сном господиня хрестила сад зі словами молитви: «Господи, благослови! Святий Миколаю, бережи!» Одного разу прийшов сусід і сказав: «Пробач мені! Але скажи правду: хто стереже ваш сад? Твій чоловік військовий і рідко буває вдома. Мама старенька, діти малі. Кілька разів я пробував залізти в сад, але постійно бачив старенького чоловіка, і страх нападав на мене». Тоді приємно здивована жінка розповіла про того дивного сторожа...

На свято Миколая одна молода пані прала у дворі. Її дідусь, який колись був реґентом церковного хору, вмовляв припинити роботу, щоб через це Господь не покарав. Зневажливо і з насмішкою вона відповіла: «Нічого не станеться».

Зя якийсь час жінка почала шукати свого трирічного синочка. Та його ніде не було. Всі перелякалися: куди він пропав? Аж раптом знайшли його втопленого в ямі, в яку виливали воду після прання...

Так Господь захистив честь свого вірного слуги.

А в день вшанування пам'яті св. Миколая і у важких життєвих обставинах просімо цього святителя, щоб оберігав нас від гріха, всякого зла, всякої біди, хвороби і нещастя. Вірмо, що за його заступництвом Господь допоможе нам.

Амінь.

Михайло МЕЛЬНИК, *протоієрей, с. Старі Кривотули Тисменицького району*

УХВАЛА

ЗВІТНО-ВИБОРНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО ОО ВУТ «ПРОСВІТА» ім. Т. ШЕВЧЕНКА ВІД 12 грудня 2014 р.

Заслухавши та обговоривши звітну доповідь голови ОО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка Степана Волковецького, конференція констатує, що за звітний період обласне об'єднання здійснило чималу організаційну, громадсько-політичну, культурно-масову, військово-патріотичну, видавничу та господарсько-фінансову роботу з виконання статутних завдань. Найголовніше, що «Просвіта» була й залишилася державотворчою, центристсько-об'єднуючою українською патріотичною організацією.

Важливим результатом стало ухвалення обласною радою реґіональної цільової програми «Просвіта XIX століття: на 2013–2016 роки». Триває тісна співпраця з Церквою, організаційно оформлена Меморандумом, підписаним в листопаді 2011 р. Новацією в діяльності об'єднання стало підписання в червні 2012 р. Меморандуму про співпрацю з молодіжною скаутською організацією «Пласт». Ініційована та розроблена просвітянська програма «Нова українська родина». Реалізовано низку інших ініціатив.

Звітні роки були нелегким випробуванням для української спільноти і «Просвіти» зокрема. І вона їх витримала. Залишившись чи не єдиною громадсько-політичною силою з історичними традиціями найдавнішої патріотичної організації, зорієнтованої на національну ідею, яка не допустила в своїх лавах роз'єднання чи деструкції. Навпаки, задовго до Майдану обласне товариство мобілізувало людей на боротьбу з режимом Януковича, організовуючи акції протесту і створивши НКЗУ (Народний Комітет захисту України), готуючи суспільство до Майдану. І коли прийшов його час, просвітяни були в перших рядах. А на новий виклик – аґресію Росії «Просвіта» зініціювала створення ГО «Народне ополчення Прикарпаття».

Вшановуючи нашого Пророка і сповідуючи його ідеї, в рік 200-річчя Кобзаря у НД «Просвіта» відкрито Музей народної шани Тараса Шевченка – поки що єдиний такий музей в Україні. Для підсилення ідеологічної роботи діє «Українська книгарня», видається газета «Галицька Просвіта», працює видавництво.

У просвітянсько-просвітницькому ключі проводилися культурно-масові заходи, яких відбулося сотні. Традиційними стали свята «Різдво в Просвіті», «Великодні забави», урочистості до державних, річниць великих українців, святого Миколая та ін.

Загально визнаною є творчість просвітянських колективів «Червона калина», «Квіти ромену», студії обдарованих дітей.

Варто відзначити роботу господарського сектора, завдяки зусиллям якого оновлено фасад НД «Просвіта», вестибюль, встановлено галерею державних і культурних діячів, замінено вікна, двері, встановлено кілька блочних систем, опалення, здійснено благоустрій подвір'я і багато іншого. І це значною мірою здійснено завдяки благодійним внескам.

Зрозуміло, що певну просвітянську роботу проводили міські і районні об'єднання та первинні осередки. Можна відзначити Тлумацьке РО, Снятинське РО, Коломийське РМО, Косівське, Галицьке РО.

Але і невирішених проблем і питань є чимало. Насамперед слабко реалізується концепція розвитку «Просвіти», що передбачає створення осередків у кожному населеному пункті, навчальних і трудових колективах. А Програма «Просвіта XXI століття» не стала обов'язковою для реалізації в кожному районі й місті.

Виходячи зі сказаного вище, звітно-виборна конференція постановляє:

1. Визнати роботу голови і Правління ІФ ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка задовільною.

2. Продовжити діяльність, спрямовану на реалізацію Програми «Просвіта XXI століття: 2013–2016 рр.», «Концепції розвитку «Просвіти», Меморандумів співпраці «Просвіти» і Церкви та «Просвіти» і «Пласту», програми «Нова українська родина».

3. Визнати пріоритетним завдання щодо нарощування чисельності первинних осередків, їхнього членства та розвою просвітянської роботи взагалі.

4. Посилити роботу «Молодої Просвіти», домігшись чисельності в її рядах не менш як третини всіх просвітян області.

5. Активізувати участь первинних осередків і всього членства товариства у діяльності ГО «Народне ополчення Прикарпаття».

6. Усвідомлюючи важливість ідеологічної роботи, поліпшити аґітаційно-пропаґандистську діяльність, акцентувати увагу на передплаті просвітянських видань «Галицька Просвіта» та «Слово Просвіти», на видавничій справі та книгорозповсюдженні.

7. Домогтися, щоб культурно-просвітницькі заходи охоплювали якнайширшу українську громаду і насамперед молодь, подбати про постійне залучення громадськості й широкого кола претендентів і цим підвищення престижності премії імені Марійки Підгірянки.

8. Зобов'язати голів міських і районних об'єднань систематично звітувати про діяльність підпорядкованих їм структур не пізніше десятого числа наступного місяця і поширювати цю інформацію у ЗМІ.

9. Забезпечити реґулярні екскурсії зі всіх населених пунктів краю в Музей народної шани Тараса Шевченка.

10. Добитись виділення коштів для капітального ремонту актового залу НД «Просвіта».

11. Новий закон про громадські організації ліквідовує самостійність обласних, міських та районних структур «Просвіти», що унеможливлює їхню діяльність і фінансову підтримку. Тому необхідно ініціювати звернення до ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка і депутатів ВР України про коригування закону, який би ґарантував юридичну самостійність зазначених вище структур «Просвіти».

12. Про хід виконання цієї ухвали звітувати щорічно на засіданні Ради ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка.

ЗВЕРНЕННЯ

Президентові України
Петру Порошенку
Верховній Раді України
Прем'єр-міністру України
Арсенію Яценюку

Прикарпатські просвітяни з великою надією підтримали вас на виборах і з довірою стежать за вашими діями нині.

Ми схвально ставимось до курсу на демократизацію, входження в сім'ю європейських народів, а тому – в ЄС і НАТО.

Ми підтримуємо заходи щодо зміцнення обороноздатності України, однак вважаємо їх недостатніми, як і недостатні дії щодо протистояння всебічній аґресії московитської орди на Україну й українство. Досі на державному рівні не визнано аґресію війною, не налагоджено нормальне матеріальне забезпечення учасників війни, держава не виконує своїх обов'язків перед героями-добровольцями. Мало не весь світ запровадив економічні санкції проти фашистського режиму Путіна, лише наше керівництво чогось вичікує.

Як виявилося, русифікація – не тільки засіб утиску української мови, а й причина для збройного вторгнення «русского міра» для захисту «русскоговорящих» від ним же вигаданих загроз. У зв'язку з цим звертаємось з вимогою примножити зусилля для захисту державної мови. Вважаємо, що у керівних структурах не місце тим, хто не володіє державною мовою.

Просимо вас заборонити в Україні трансляцію московитських путінських брехливих каналів і програм, що спрямовані на зомбування населення в дусі геббельсівсько-путінської пропаґанди, сіють розбрат між людьми різних етносів, культур, вірувань.

Вимагаємо від українських ЗМІ відмовитись від трансляції двомовних передач. Усі передачі мають вестись державною мовою. Для передач, адресованих неукраїнським етносам, має бути окремо виділений час.

Вважаємо, що держава має підтримати україномовне книговидання і книготоргівлю, а видання української літератури для дітей заохотити особливо.

Категорично вимагаємо припинити ганебне нахабне цілодобове рекламування спиртних напоїв, а також заборонити рекламу пива та інших слабоалкогольних напоїв.

Вважаємо за необхідне не скорочувати, а суттєво збільшити допомогу сім'ям на дітей і різними способами заохочувати приріст населення. Виступаємо проти скорочення асиґнувань на дошкільну і шкільну освіту, а також проти скорочення обов'язкової шкільної освіти до 9 років.

Президент, Верховна Рада, Кабінет Міністрів мають вжити максимум заходів юридичного й економічного характеру для повернення в Україну трудових міґрантів.

Висловлюючи вам свою підтримку, віримо, що під вашим проводом Українська нація від перманентного принизливого як для всього народу, так і для кожного українця стану виживання перейде до енерґійного розвитку.

Слава Україні!

Ухвалили на конференції Івано-Франківського ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка 12.12.2014 р.

ЗВЕРНЕННЯ

Президентові України
Петру Порошенку

Просимо присвоїти звання Героя України Мирославові Симчичу – леґендарному командиру сотні УПА, котра 1945 року знищила в Карпатах великий загін військ НКВД на чолі з генералом Дергачовим, а згодом виграла ще багато боїв з окупаційними підрозділами московитських карателів.

Попри поважний вік Мирослав Симчич веде активну політичну діяльність, особливо багато працює з молоддю, виховуючи в неї так необхідний патріотизм.

Ухвалили на конференції Івано-Франківського ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

КОНТАКТИ: СХІД І ЗАХІД – РАЗОМ

І НА ДОНБАСІ Є ПАТРІОТИ

Українські політики – вихідці з Донбасу – доклали чимало зусиль, аби за сходом і заходом нашої держави закріпились певні штампи. Вони навмисне протиставляли ці два куточки України, акцентуючи увагу на відмінностях. Зазвичай ці штучні проблеми ще з більшою силою роздмухувались напередодні виборів, бо в умовах боротьби за електорат такі політдіячі використовували всі можливі методи, навіть відверто антидержавні. Хоч насправді між нами багато спільного. Так сталося, що я ще не була в цьому краї, та коли познайомилась на круглому столі «Розмаїття українського Донбасу. Схід і захід – разом», який відбувся в нашому місті, то зробила висновок і переконалась, що там теж живе багато наших патріотів і вони роблять усе, щоб цей край теж був українським, хоч як би це не було важко.

Зокрема, письменника та правозахисника Олексу Тихого шанують і на сході, і на заході країни. Щоб зрозуміти масштаби цієї постаті й відроджувати українське коріння на Донбасі, кілька громадських діячів, ентузіастів разом з міськими відділами освіти започаткували щорічні «Олексині читання», які проходять в містах і селах Донецької області до дня його народження. «За сім років у заходах взяло участь чимало учасників, і з кожним роком кількість робіт, що надходить на конкурс, зростає. Читання перетворюються на справжнє свято українства», – говорить голова товариства ім. Олекси Тихого, журналіст Євген Фіалко.

Які ще ініціативи зближують схід і захід? Які напрямки взаємодії варто розвивати між громадськими організаціями Донеччини та Івано-Франківщини? Обговорення цих та інших питань відбулося на круглому столі, що відбувся в Івано-Франківську. Ініціатор заходу – незалежна громадська організація «Донецький прес-клуб».

В ході зустрічі була презентація соціальних, освітніх та культурних ініціатив, які вже протягом тривалого часу існують на Донеччині. Каталізатором такої активності стало бажання самих людей займатися просвітництвом, популяризацією української культури та відродженням народних традицій у тих містах, селах, де вони живуть. Також під час круглого столу відбулась презентація збірки віршів «Біль України», написаної мешканкою Івано-Франківська Вікторією Льодою-Ропецькою. Лікар за фахом, пані Вікторія свої переживання щодо подій на Донбасі висловила у творчості. «Кожна гілка мого родинного дерева надломлена російською імперією. Кожне покоління перейшло через голодомори, війни, депортації, сибірські тюрми та ҐУЛАҐи. Доля мого роду є долею України», – таким відчуттям пронизана поезія В. Льоди-Ропецької.

Учасниками круглого столу були: незалежний журналіст, член товариства імені Олекси Тихого, яке започаткувало «Олексині читання» на Донеччині у 2007 році Євген Фіалко, волонтер громадської організації «Бахмут український» Ганна Бокова, заступник директора Краматорської української гімназії Тетяна Сезько, заступник директора Добропільської центральної бібліотеки, громадський діяч Ірина Козачук, громадський діяч (Артемівський район Донецької області) Андрій Тимчак, член громадської організації «Енеїда», яка заснувала «Музей українського села» у Костянтинівському районі Донеччини Андрій Тараман, незалежний журналіст, директор еколого-культурного центру «Бахмат» Володимир Березін, соціальний працівник пункту допомоги переселенцям Краматорського деканату УГКЦ Катерина Овчаренко.

Ця горстка патріотів усе робить, щоб на Донбасі був острівець українства: хочуть вивчати історію Галичини, народні майстрині організовують виставки з українськими вишивками, конкурси української мови ім. Петра Яцика, фольклорно-етнографічні заходи, фестивалі вуличного мистецтва, Стусівські читання, козацькі свята у Краматорську, конкурси дитячих творів «Моє українське коріння», в Горлівці діє музей В. Стуса, відкрили музей, зібрали літературу на Форум книговидавців у Львів, на виставках-ярмарках співають українських пісень, розвивають ковальське мистецтво, роблять ляльки-мотанки, у Артемівську за свої кошти відкрили греко-католицьку церкву. Славиться тут ансамбль козацької пісні «Любава», створили культурну карту Добропілля, при греко-католицькій церкві в Краматорську діє духовно-молодіжний театр.

«І що, ми це все багатство маємо віддати «старшому», так би мовити, брату? Та ніколи», – висловився один із учасників круглого столу. Коли прийшла на їхню землю війна, отець УГКЦ Василь Іванюк зініціював виготовлення для бійців АТО двадцяти буржуйок, допомогу харчами. Волонтери шиють державні прапори й передають на передову, стараються забезпечити культурний відпочинок для бійців української армії.

У визволених Слов'янську і Краматорську допомогу таку поки що надають анонімно, остерігаються, чи не повернеться ДНР, розповідають вони. Активісти важко пережили першу смерть на Донеччині молодого патріота України Дмитра Чернявського. Але всі погодились, що бракує нашим патріотичним силам науки, яку залишили їхні земляки Стус, Тихий, Литвин. Бракує їхнього гарту. Щось не дуже ще чути тієї офірності, тієї безкорисливості, тієї принциповості, без якої не можна організувати жодної партії і втримати її. А залишається ж ще від Павла Грабовського:

Сміле слово – то наші гармати,
Світлі вчинки – то наші мечі...

Залишається прапор. Але він має силу тоді, коли його несуть, коли його бережуть, коли за нього проливають кров.

Михайлина БОДНАР

Пряма мова: Україна для нас втрачена назавжди. Звичайно, колись терористи підуть з Донбасу, знайдеться якесь компромісне рішення по Криму... Але є те, що на найближчі 300–500 років зникло, – близькість, яка була між нами, відчуття друга, який віддасть за тебе життя. І тепер, якщо не дай Боже, на Росію хтось нападе, я не впевнений, що Україна віддаватиме кров своїх синів на її захист, як було це раніше...

Російський журналіст
Матвій ГАНАПОЛЬСЬКИЙ

РЕЗОНАНС

ЧИТАЙМО УВАЖНО!

Цікаві міркування у статті «На потребу осередкам» («ГП» № 50) подав відомий просвітянин Володимир Ференц. Висловлюю думку про Положення індивідуального членства. Така ідея заслуговує уваги й обговорення. Зі статті видно, що автор має необговорену спільнотою модель самоорганізації «Просвіти». Такий матеріал варто надрукувати у нашій газеті. Маючи певні міркування автора, можна було б їх доповнювати й виносити на обласний чи Всеукраїнський простір. Кожен просвітянин стоїть за те, щоб повернути «Просвіті» заслужений авторитет, який вона мала в часі наших дідів, батьків, які вже у вічності.

Деякі міркування я вже висловлював у попередніх статтях, але все підшито до архівних справ. Бажаю, щоб при ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка на громадських засадах була створена аналітична група небайдужих просвітян, яка б на основі усних побажань, думок, друкованих статей «Слова Просвіти», «Галицької Просвіти» та ін. робила певний аналіз з метою розвитку просвітянських перспектив, а головне – конкретних справ.

Зрозуміло, що сучасне життя не терпить «комуністичних парторгів», де панував принцип: я сказав, а ви робіть. Це гниль минулого. Дбаймо про наше українське майбуття. Кожен, хто постійно ходить до церкви, знає, що церква є тим місцем, де вчимося любити Бога, людей, Батьківщину – Україну. Люди йдуть до церкви за своїм духовним покликанням, і тут мимоволі формується колектив парафіян. Після Святої Літургії у дворі церкви між людьми точиться щира розмова, висловлюються побажання здоров'я, наснаги.

Цей церковний дух повинен бути у «Просвіті». «Просвіта» має вабити людей знаннями, благородством, бо в самому слові «Просвіта» це закладено.

Богдан СУШЕВСЬКИЙ,
просвітянин

РІЧНИЦІ

ПАМ'ЯТАЄМО МАЙДАН

«Зустрінемось о 22.30 під монументом Незалежності. Одягайтесь тепло, беріть парасолі, чай, каву, гарний настрій і друзів. Перепост всіляко вітається». Так написав 21 листопада 2013 року в мережі «Facebook» журналіст Мустафа Найєм. Починався Майдан.

У Народному музеї історії міста Тисмениця відбулося вшанування річниці Майдану. У виставковому залі музею свої фото представив учасник тих героїчних подій, тисменичанин, голова «Просвіти» тисменицького району Тарас Рудик. Це коротка фотомандрівка від мирного Майдану до кривавого протистояння. Супроводом виставки стали щемливі щирі слова учнів третього класу Тисменицької загальноосвітньої школи. Не один з присутніх від почутих слів схлипував і втирав сльозу.

Організатори заходу

До фотовиставки долучились і художні роботи учнів Тисменицької школи мистецтв, які за допомогою пензля й олівця показали своє бачення тих героїчних і, водночас, трагічних подій.

Велике зацікавлення викликали розповіді хлопців, які часто бувають в Маріуполі в батальйоні «Азов». Вони роздали дітям прапорці, значки, а дорослим – газету. А ще маленькі українці за прекрасні слова про героїв Майдану отримали солодощі (за сприяння підприємства «Тикаферлюкс»), а їхній чудовій вчительці Орисі Іванівні Монюк міський голова Богдан Дарчин вручив грамоту.

Про своє перебування на Майдані розповіли Тарас Рудик і Ганна Бурлак. Для потреб наших воїнів того дня було зібрано 500 гривень, а наші маленькі патріоти зробили для них малюнки-обереги

Ще довго не розходилися відвідувачі музею, всім хотілося висловити своє бачення майбутнього України. Наступного дня цей захід відбувся в стінах рідної школи наших маленьких патріотів.

Л. ЛИШЕГА,
директор Народного музею історії міста Тисмениця ім. С. Гаврилюка

ПАМ'ЯТЬ

Вже стало традицією в с. Новиця, що на Калущині, на свято Введення в храм Пресвятої Богородиці в церкві Преображення Господнього відправляти панахиду пам'яті. Бо ж саме цього дня далекого 1943 року ґестапівці за кількасот метрів від нинішньої святині розстріляли 12 вояків з Надвірної, членів ОУН, учнів філії Калуської торгівельної школи, яка працювала тоді в селі Сливки (нині Рожнятівського району). Присутні на Святій Літургії святочної днини моляться разом за українських патріотів, декому з яких не було і двадцяти років, і просять Всемогутнього Творця, аби оселив їхні душі в оселях праведних, де святі спочивають, бо життя своє віддали для нас, за майбутнє своєї Вітчизни. Люди поважного віку подумки повертаються в той грізний час, а молодші, кому цікаво, вже вдома знаходять відомості в літературі. Спробуємо це зробити і ми.

ЧИЇХ БАТЬКІВ ЧИЇ ЦЕ ДІТИ?..

...Підходив до завершення третій рік жорстокої війни. Ситуація на східному фронті складалася далеко не на користь німецької армії. А ще тут, у Карпатах, у порівняно далекому тилу дошкуляли збройними нападами всюдисущі загони УПА, до них долучилися і червоні партизани зі з'єднання Ковпака. Тож на Калущину, де на той час було чи не найкраще організоване підпілля ОУН у тісній взаємодії з сотнями УПА, а також до Надвірни, де, окрім українських партизан, все активніші ставали ковпаківці, були кинені найкращі сили Станіславського ґестапо.

В Надвірній, читаємо в «Історії Гуцульщини» М. Домашевського, невідомі месники вбили Ґжеґожа Анджейовича і його матір у власному домі біля костелу. Як зазначає автор, господаря тоді вважали за подвійного аґента, себто працював і на німців, і на червоних партизан. Тож ґестапо одразу звинуватило в цьому українське націоналістичне підпілля. Це стало приводом для подальших кривавих акцій проти українського населення міста.

«11 листопада 1943 року – цитуємо далі вже зазначене джерело, – починаючи від 4 години ранку ґестапівці разом із поліцією замкнули всі дороги, що вели до Надвірної, і почали витягати з домів сплячих українців, зігнали їх під багнетами до будинку дівочої школи. Зігнавши 250 осіб у школу, посортували, більшість на примусові роботи до Райху, а 25 – на розстріл. Призначених на розстріл вивезли до Станіслава, де їх розстріляли 17 листопада 1943 року прилюдно перед єврейською божницею».

Так само прилюдно у центрі Калуша 4 листопада 1944 року розстріляли і учнів місцевої торговельної школи, учасників націоналістичного підпілля. Як згадує у 23 томі «Літопису Української Повстанської Армії» доктор Дмитро Капітан, Калущина відчула на собі «ґестапівські звірства» ще з травня 1943, коли експедиція карателів разом із татарами та киргизами спалили Завадку, а 35 людей з цього села в Калуші розстріляли після нелюдських катувань. Потім разом із відділами узбеків і киргизів ґестапівці напали на села Довга-Войнилівська, Сільце та Середнє (цю банду, як пізніше дізнався автор споминів доктор Капітан, згодом зліквідувала сотня УПА).

Вочевидь, молоді надвірняські патріоти, що стали жертвами карателів у Новиці, потрапили до їхніх рук у Надвірній. Зі Станіслава їх привезли до Калуша разом із засудженими до страти учнями торгівельки. Ворог мав намір розстріляти їх у Сливках, куди і прямували авта. Однак обставини склалися інакше.

4 грудня 1944 року з самого ранку у Новиці падав сніг. Раділа дітвора, бо вже так заскучила за санчатами. Близько полудня центральною дорогою села загуділи два тягарові авта, вкриті брезентом. Під самою горою, якраз навпроти місцевої волосної управи, машини почали буксувати. Щойно випалий молоденький сніжок робив під колесами машин справжню ковзанку. Авта зупинилися. Вийшов офіцер, наказав розвантажуватися. За ним повистрибували ґестапівці з кількома собаками. Постояли, щось знову скомандував офіцер, і кілька ґестапівців з собаками пішли догори. Решта стали у півколо біля однієї з машин, з якої стрибали хлопці зі зав'язаними назад руками. На їхніх грудях гойдалися таблички. Дехто був лише у спідній білизні. Перевели через дорогу й почали прив'язувати до придорожніх слив. Один із в'язнів вирвався, спробував тікати. З розгону вистрибнув на паркан волосної управи. Автоматна черга зупинила його, прошите кулями тіло сповзло на землю. А в той час із церкви згори вже гонили людей.

Ламаною польською мовою один із ґестапівців сказав, що зараз цих націоналістів розстріляють, і так буде з кожним, хто повстане проти німецької влади. Із гурту заарештованих почулося: «Слава Україні!» Почалася стрілянина. Чулося схлипування жінок, що розходилися після побаченого. Ґестапівці почекали, поки люди розійшлися. А тоді завантажили тіла на авта, розвернулися й поїхали на Калуш. Однак, як згодом з'ясувалося, в Калуш одразу не поїхали. В сусідніх Добровлянах звернули на Підмихайля. За селом скинули жертви у шанс. Снігом припалі тіла лежали там ще деякий час, а потім добрівлянські відчайдухи викопали неподалік яму й поховали патріотів, помолилися за їхні душі.

І вже в незалежній Україні 1995 року зусиллями калуського «Меморіалу» на чолі з тодішнім його керівником Олексою Грабчуком разом із добрівлянцями було розкопано цю могилу і здійснено перезахоронення тлінних останків українських патріотів на місцевому цвинтарі. На могилі громада села поставила великий хрест, стилізований під березовий, як клали колись воякам УПА.

Щороку на Зелені свята йшли громадою до цього хреста, аби помолитися за вічний спочинок дванадцяти українських героїв, чиїхось дітей, коханих.

І донині, можливо, не знають надвірнянці, що в Добровлянах вічним сном сплять їхні герої. Може, колись таки дізнаємося їхні імена. Днесь вони дивляться на нас із небес і дякують за пам'ять. Бо поки пам'ятаємо про тих, хто життя поклав за волю, доти житимемо як народ, як нація.

Віра ПЕРЕГІНЯК

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

НАС НЕ ПОДОЛАТИ

Зрадливий усміх ворогів
Нестримно манить у болото,
Кожну краплину чистоти
Жадає він в тобі звороти.

І топче він її ногами,
Красу спиває, мов вино.
Жадає всіх зробить рабами
І кинути на пекла дно.

Проте ми є! З тобою, Україно!
Де б не були, ми всі – твої
Борці за мову і країну,
Де будуть мир і солов'ї!

Мар'яна ЧОПИК,
студентка Львівського національного політехнічного університету

ЛІТКАВ'ЯРНЯ

НЕ В'ЯНЕ ЛАВР

ПРЕЗЕНТАЦІЯ КНИЖКИ ЮЛІЇ ДОЛІНСЬКОЇ «ЛАВРОВІ ВІНКИ НЕ В'ЯНУТЬ»

Такий захід пройшов у бібліотеці № 3 для дітей. Підготувала й провела зустріч бібліотекар читального залу Тетяна Власій. Ініціатором була вчитель ЗОШ № 4 Людмила Валеріївна Жураківська. Вона завітала в бібліотеку разом з учнями 8-А класу. Читальний зал нагадував кав'ярню. На столиках ласощі, чай. Учні були у вишиванках. Ведуча ознайомила присутніх з біографією поетеси, розповіла про їхню спільну працю з 1996 року. Учні читали вірші з книжки «Лаврові вінки не в'януть»: «Писанка для Шевченка» (Богдана Полієнко), «Борітеся – поборете!» (Степан Лесюк), «І буде син, і буде мати» (Юля Дутчак), «Остання мрія Кобзаря», «Всепереможна мова» (Ангеліна Сльозкіна), «Любима земле, Україно» (Тетяна Михайлинин).

Присутні відгадували акровірші й загадки. Так ознайомилися з книгою. Читачі задавали запитання автору. Юлія Василівна читала вірші, відповідала на запитання. Богдана Полієнко прочитала власний вірш про Кобзаря. На святі виступили гості: Микола Гаєвий, меценат Євдокія Гафтуняк, подруги Юлії Долінської по роботі Марійка Калинюк та Наталія Кардаш. Усі дякували авторці за чудові вірші, які заслуговують на відзначення, бажали здоров'я і нових творів. В залі діти знайомились із книжковою виставкою з творів та «Шевченкіани Юлії Долінської» – її гаптовані й вишиті картини. Присутні пригощалися чаєм із ласощами. Авторку ж обдарували квітами. Свято вдалося і всім сподобалося. Довго не хотіли розходитись.

Учні 8-А класу ЗОШ № 4,
м. Коломия

НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМИХ

СИН КАМЕНЯРА

То вже така доля дітей великих письменників – бути в затінку своїх батьків. Хоч на них падає відблиск слави великих.

Якимсь чином це стосується і Тараса, сина Івана Франка.

В енциклопедіях він позиціонується як український письменник, член Спілки письменників СССР, педагог. Син Івана Франка та Ольги Франко (Хоружинської).

Світ побачив 9 березня (знаменита дата!) 1889 року у Львові. Отож нині заходить на певний ювілей – 125 років народження Тараса Івановича Франка.

Творча його біографія не містить великого реєстру творів, адже Тарас Франко більше займався науковою діяльністю.

З 1945 року він викладав класичну філологію у Львівському університеті.

Нам, жителям Прикарпаття, Тарас Франко цікавий тим, що майже сім років мешкав у Станіславі (1939–1945)

Нині на будинку обласної організації Національної спілки письменників України, де мешкав син Каменяра, можна побачити меморіальну дошку, яка засвідчує цей промовистий факт.

З 1950 по 1963 рік Тарас Франко був співробітником Інституту літератури АН УССР.

Окрім наукової і літературної діяльності, не забував про заняття спортом.

Помер 13 листопада 1971 року в Києві й похований на Байковому кладовищі.

Літературний спадок не надто великий. Це книга «Про батька. Статті, спогади, оповідання» (1956), «У мандрівці століть». Він – автор віршів і переспівів підручника «Нариси історії римської літератури» (1921), збірки гуморесок «Вздовж і впоперек» (1965).

Василь БАБІЙ

ОЙ ХТО, ХТО...

В ГОСТЯХ У МИКОЛАЯ

Група учнів Жуківської ЗОШ І–ІІ ступенів під керівництвом вчителів початкових класів Г. В. Вінтоняк, Г. В. Фучинської, Г. М. Вінтоняк, Л. І. Михайлинин відвідали маєток святого Миколая у Косівському районі.

Діти мали можливість побувати у кімнаті-музеї новорічно-різдвяної іграшки, в кімнаті-музеї природи, в якій розміщено інформаційні експозиції про тварин і рослини мальовничих Карпат.

Найбільше враження справили казкові станції «Коза-дереза», «У лисички, у сестрички», «У колобка»...

Найцікавішим моментом була зустріч зі Святим Миколаєм. Учні залюбки декламували вірші, співали пісень, за що й отримували подарунки.

Дивовижна гірська природа, цілюще повітря справили на дітей гарне враження.

М. СТАНІСЛАВСЬКА, *просвітянка, вчитель Жуківської ЗОШ І–ІІ ст.*

ТРАДИЦІЇ

АНДРІЄВА НІЧ ДОПОМАГАЄ ВПІЗНАТИ СВОЮ ДОЛЮ

Хоч Андрій Первозванний – християнський святий, але в народній традиції звичаї і обряди в день цього святого мають стародавній, дохристиянський, характер угадування майбутньої долі, закликання, ритуальне кусання «калити». З усього циклу осінніх традиційних свят день Андрія Первозванного – найцікавіший. Від нього віє чарівною староукраїнською стихією.

Так було і в ОНД «Просвіта» у вечір на Андрія. Гамір, шум, сміх, жарти...

Тут відбувалися Андріївські вечорниці. Прийшли дівчата, бо з давніх-давен у ніч на Андрія дівчата ворожать. Може, не зовсім щиро, та все ж десь там, у глибині душі, дівчина вірить, що Андрієва ніч допоможе їй пізнати свою долю – дізнатися, чи вийде вона заміж, а чи доведеться знову дівувати цілий рік.

Ось гурт дівчат приводить Леся Мельник з вулиці Шевченка, не відстали дівчата з вулиці Грушевського, коли поруч своє, українське, свято. По-молодечому бадьоро ведуть їх з піснею на устах Руслана Денега та Орест Турок. Додали духу молоді й старшим паням з «Жіночої громади», Союзу українок, «Просвіти», бо скільки можна все сидіти біля своїх кастрюль і телевізора! Треба ж згадати молодість.

Ось вони поважно затягли «Зелений сад, вишневий сад, ти поверни роки назад, ти поверни мені в дарунок любові перший поцілунок...», а далі – «Цвіте терен», «А мій милий вареники просить». З макітрою в руках і варениками виконала жартівливу пісню Надія Самборська. А пізніше смакували в залі ще й варениками, голубцями, пампушками, які приготували членкині «Жіночої громади» Романа Гайдейчук, Ярослава Цариняк, Анна Палагіцька, Євдокія Кудла, Ольга Кудинська. Сто пампушок на вечорницях було від Союзу українок. А тут з кужелем на вечорниці підоспіла і бабуся Надя Легун та й затягла свою улюблену на слова Марусі Чурай пісню, яка має вже чотири сотні літ: «Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці». Та й ще оповіла про її давнє походження. Цікаві бувальщини, притчі, загадки, оповідки, жарти неслися від Євгенії Глов'як, Ярослави Цариняк, Михайлини Ранюк, Юлії Данилюк, Юстини Лялик, Романа Паньківа. Отець Паньків ще й виконав стародавні пісні, які хвилююче сприймали як тут, так і в США, де він перебував кілька років.

Нарешті на вечорницях заявився парубоцький гурт, заглядаються на дівчат, пританцьовують, веселяться, жартують, запитують, чи бува не для них вони вишивають сорочки. Дівчата ворожать на дерев'яному плоті: вдівець-молодець. Всі стали в коло й заспівали.

З іншого кінця залу жінки завели «Кину кужіль на полицю, сама піду на вулицю»...

Не обійшлося і без традиційного в цей вечір пана Калетинського і пана Коцюбинського з калитою...

Михайлина БОДНАР

БІБЛІЙНІ ЖІНКИ

СВЯТО ПРАВЕДНОЇ АННИ

Головна тема богослужіння цього свята – велична подія, коли свята Анна зачала Пречисту Богородицю.

На стику вулиць Хриплинської, Микитинецької та А. Головатого громада жителів-просвітян цього мікрорайону на честь 2000-ліття Різдва Христового спорудила капличку. Освячення здійснив колишній настоятель церкви Царя Христа Володимир Палчинський ЧСВВ 22 грудня, в день Непорочного Зачаття святої Анни. З нагоди освячення світлої пам'яті Софрон Дмитерко ЧСВВ, єпископ-емерит, 22 грудня 1998 року Божого написав: «Дорогі у Христі браття і сестри! Дорогі парафіяни парафії Царя Христа! ...пересилаю вам запевнення, що я радію і духом буду з вами у хвилину посвяти. При цьому пересилаю вам усім, учасникам свята, єпископське благословення, особливо тим, що спричинилися своїми датками і працею для побудови каплички.

Бажаю з цілого серця, щоб Непорочна Діва Марія, якій посвячена ціла наша єпархія, особливо піклувалася вами, вашими родинами. Тому нехай Боже благословення зійде на вас і перебуває з вами по всі дні вашого життя».

Читаючи книжку «Марія» (Божествена історія і життя Пречистої Діви Марії), глибше усвідомлюємо історію цього свята. У світ було послано два ясні світильники, що мали об'явити про наближення світанку для Сонця Справедливості – Христа, нашого Спасителя. То були святі Йоаким і Анна. Анна мала глибокі знання про Святе Писання і ґрунтовно розуміла його приховані святі тайни... Вона була неперевершена в чеснотах віри, надії і любові. Наділена всіма тими дарами, вона безупинно молилася за прихід Месії. Її молитви були милі Господеві. Свята Анна займає високе місце серед святих Старого Завіту, що своїми заслугами приспішили прихід Відкупителя. Більш глибокі й повчальні відомості читаймо у книзі «Марія».

Подав ***Богдан СУШЕВСЬКИЙ,*** *просвітянин*

ТАЛАНТИ ТВОЇ, УКРАЇНО!

Солістки обласної філармонії Оля Яловенко та Ірина Куриляк

МУЗИКА ДЛЯ ДУШІ

Нещодавно в обласній філармонії пройшов творчий вечір-зустріч з шанувальниками класичної музики солістки – володарки прекрасного сопрано Олі Яловенко. Разом з Олею виступили Ірина Куриляк (мецо-сопрано), Василь Герега (баритон) та відомий камерний ансамбль обласної філармонії «Quattro Corde» (художній керівник та солістка – Анжела Приходько). У прекрасному виконанні звучали популярні арії В. А. Моцарта, А. Дворжака, С. Монюшка, В. Берліні, Ю. Мейтуса, Івано-Франківського композитора І. Фіцаловича, а також романси та пісні М. Лисенка, В. Барвінського, О. Чишка та музичні композиції Ф. Пурселя, Д. Б. Перголезі у виконанні камерного ансамблю і народні пісні.

Переповнена зала тепло зустрічала виконавців, адже всі троє – випускники Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, лауреати численних обласних, Всеукраїнських, Міжнародних конкурсів вокалістів, активні учасники концертних програм, які зарекомендували себе як активні, творчі і професійні виконавці, що зростали, як то кажуть, на очах івано-франківців.

Ініціаторка концерту зробила чудовий подарунок собі до 27-річчя, родині, своїм вчителям і шанувальникам, а насамперед – мамі, яка як вчитель музики прищепила доньці любов до музики й пісні, віддала в другу музичну школу, де вчителі розвивали її талант. Це вона відвела її до вчительки естрадного співу Світлани Гричко, яка підготувала її до першого пісенного конкурсу «Карпатські соловейки», написала для дівчинки пісні. І цей перший успіх дав поштовх займатися серйозно вокалом. А вчитель з вокалу Михайло Стефанюк відкривав у неї можливості академічного співу. Успіх же на Міжнародному конкурсі вокалістів «Срібний дзвін», на якому народна артистка Гізела Ціпола дала їй високу оцінку, вирішив подальшу долю – вступати в Прикарпатський національний університет на академічний вокал.

З часом мама знаходить в США в штаті Мічіган вчителя з вокалу (вона свого часу співала в Італії), яка й погодилась працювати з дівчиною, що подавала надії. Тож Оля Яловенко активно включилась в концертну діяльність, бере участь в конкурсах. Поєднуючи навчання в університеті й приватні уроки в США, Оля сформувалась як перспективна оперна артистка, що виспівувала призові місця на Всеукраїнських конкурсах виконанням партій в операх. Не полишала і заняття з педагогами, навчання в маґістратурі, роботу над сценічним образом, що дало можливість пройти конкурсний відбір для роботи в обласній філармонії.

Оля разом з Іриною Куриляк та академічним камерним оркестром обласної філармонії «Harmonia Nobile» (художній керівник, концертмейстер і солістка – Наталія Мандрика) представляли програму «Припадаю до тебе, мій Христе», а також брали участь у концерті «Молоді голоси», в концертній програмі «Від Верони до Гондору» разом із симфонічним оркестром «Мелодії почуттів». Як на такий вік, творча біографія Олі Яловенко дуже багата. А ще Оля разом із чоловіком Володею виховують двох синочків, які є першими слухачами Олиного репертуару. Приємно зазначити, що вона з молодого покоління співаків, яке гідно продовжує традиції відомих наших землячок Соломії Крушельницької, Ірини Маланюк, Марії Стеф'юк.

Любов ХУДИК

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

РУСЛАН

У новий час найменння Руслан спопуляризував Олександр Пушкін. Із веселкових сторінок його захоплюючої казки, так вдало, до речі, відтвореної по-українському Максимом Рильським, це найменння проникло було навіть на сторінки метричних книг. Цікава історія цього прадавнього чоловічого імені (та й жіночого – у формі Руслана). Прибуло воно до нас із країн Близького Сходу, з тюркських мов. Основою його, на думку деяких учених, стало слово арслан (лев). Це ім'я, звісно, не без впливу східного фольклору, в давній Київській Русі, а пізніше і в Московії носили герої численних казок та леґенд.

Прізвищ, однокореневих із цим найменням, у нас дуже мало, хіба що: Русланів (Русланов) та Русланич і, можливо, Грусланов.

Інші ж учені ведуть рід цього ймення від імені леґендарного іранського богатиря Рустама (по-арабському Ротстахм, де руст (рот) означає зріст, а там (стахм) – сила).

ПАНАС

Людина – смертна, однак споконвіку чомусь думає про безсмертя. І, мабуть, саме з цього народилося її бажання – певніше, бажання батьків прадавньої Греції – назвати своїх синів ім'ям Атанатос (Атганатос), тобто Безсмертний.

Свого часу грецька «тета» під впливом слов'янських мовних законів перетворилася у «фіту» – й найменння почали вимовляти, як Афанасій (в Росії) і Опанас, а пізніше Панас (в Україні, де воно дало й кілька зменшувальних форм: Панаско, Панасик, Панасько, Панасечко).

Ім'я було колись вельми поширеним в Україні. Прекрасний український романіст, автор чудового роману про невгамовного Чіпку навіть увів його, це ім'я, до складу свого псевдоніму – Панас Мирний.

Прізвищний ряд найменння досить-таки великий: Панасенко (Опанасенко), Панасюк, Панащук, Панащишин і Панасишин (від Панащиха і Панасиха), Панасюків, Панащуків, Панащенко, Панасько, Панась та ін.

Ім'я має чимало пестливих форм: Панасик, Панасьцьо, Панась – в українців, Афанасюшка, Афоня і Фоня – в росіян, Таньо і Тачо – в болгар і ін.

ВАРТО ЗНАТИ

І МОЛОДІСТЬ ЗБЕРЕЖЕ, І СНУ ДОДАСТЬ

Медовий напій молодості

За допомогою меду можна запустити й підтримувати омолоджувальні процеси організму. Увечері в склянці води потрібно розчинити одну чайну ложку меду, додавши зранку одну чайну ложку яблучного оцту або лимонного соку. Цей засіб сприятиме підтриманню в організмі молодого обміну речовин. Бо різниця в обміні речовин молодого і старого організму полягає в кількості вуглеводів, потрібних для вироблення енергії. Якщо організм «працює» на вуглеводах – він біохімічно молодий, якщо ж вуглеводів не вистачає і організм для живлення використовує жири, то одразу починає старіти. Склянка води з медом і оцтом зранку допоможе запустити позитивні процеси в організмі на весь день. Цей засіб також сприяв відведенню сечі з організму, а отже, «промиванню крові».

Позбавить від холестерину

Цей напій особливо корисний тим, у кого хворе серце. Адже холестеринові відкладення в судинах спричиняють більшість серцевих захворювань, накопичуються внаслідок «харчування» організму жирами, якщо ж його налаштували на вуглеводний обмін, зменшується і кількість надлишкового холестерину.

Почистити судини можна з допомогою такого засобу: 1 головку часнику подрібнити, змішати зі 100 г смальцю, додати 500 г меду. Вживати по 1 ч. л. перед кожним вживання їжі.

Для того, щоб вивести зайвий холестерин, потрібно посилити діяльність жовчного міхура. Це можна зробити за допомогою фіззасобу: 1 ст. л. квіток безсмертника, календули, насіння розторопші та листя подорожника (1:1) заварити склянкою окропу, додати 1 ч. л. меду, вживати перед їжею.

Гарбузовий сік з медом від безсоння

Гарбузовий сік з медом – дуже ефективний заспокійливий засіб, а також допомагає від безсоння й токсинів у вагітних.

На півсклянки соку беруть 5–7 г меду (столова ложка), вживають на ніч. З цією метою можна пити перед сном 100 мл відвару гарбуза з медом. Відвар 150–200 г дрібно нарізаної м'якоті залити 0,5 л води і кип'ятити 10 хв. Настояти 30 хв. Процідити.

Корисно пити сік і чоловікам у разі гіпертрофії передміхурової залози (простатиту). П'ють 3–4 рази на день по склянці гарбузового соку. Крім того, вживання очищеного гарбузового насіння поліпшить результат. Свіжий сік навпіл з медом допоможе у випадку сечокам'яної хвороби. Пити по 1 ст. л. тричі на день. Хворим на коліти, що супроводжується закрепами, на ніч слід випивати 0,5 склянки гарбузового соку з медом.

Подав ***Михайло РУДКОВСЬКИЙ***